

Scénář – Český rozhlas – Rozhovor s paní Častvajovou

Průvodní slovo čtou Alžběta Hányšová, Ondřej Růžička a Eliška Wiesnerová

Jsme čtyřčlenný tým žáků osmého ročníku ze základní školy v Mnichovicích. Naší pamětnicí je Blanka Častvajová, babička naší spolužačky Agi.

Paní Častvajová se narodila 21. srpna 1951. Do tří let žila s rodiči v Ohařicích u Jičina. Jelikož zde nebyla práce, přestěhovala se celá rodina do pohraničí, konkrétně do Aše.

Ta Aš byla velice, velice zdevastovaná. No a tam jsme dostali takový velice ošklivý, vlhký dům. Já si jenom pamatuju, že jsem běhala po takové temné chodbě sem tam. Po několika letech jsme se přestěhovali kousek dál, k Havlíčkovi, a tam už to bylo trošičku jako malinko lepší... A byly tam pozorovatelné... A ty pohraničníci, oni nekoukali za hranice, oni nekoukali do Německa. Oni koukali sem!

Paní Častvajová vždy toužila pracovat s dětmi. V osmé třídě byla vybrána do studijní třídy a poté šla studovat na střední školu pedagogickou.

V roce 1968 byla ve druhém ročníku na střední škole. Když začala okupace, slavila sedmnácté narozeniny.

Náš táta vtrhl do ložnice a vykřikl na nás: „Opovažte se vystrčit nos z baráku, přepadli nás Rusáci!“ Mamka brečela, všichni byli z toho velice špatný v tý Aši.

Paní Častvajová a její sourozenci i přes zákaz rodičů utekli ven k hlavní silnici, která vedla na Cheb, a viděli přikryté a zamazané směrové cedule na Prahu, aby okupanty zmátly.

No a tam jsme viděli nějaký prostě asi dva tanky. A byli tam taková opravdu kluci, taková vojáčekové, taková holobrádkové vyvalení. Oni tam tak vyjukaně stáli a nevěděli co, že... „No my na Pragu... - No, no, jo, vy na Prag jedete...“ A pak nás tam někdo zahlídl a řekl, práskl to tátovi. Tak táta si pro nás přišel a odtáhl nás. Ale nebylo tam nějaký, že by se střílelo.

V sedmdesátých letech nastoupila paní Častvajová do zaměstnání. Chtěli po ní vyjádření, zda souhlasila se vstupem vojsk na naše území. Vyhýbala se pravdivé odpovědi a říkala, že byla mladá, nezralá, a že tomu nerozuměla.

Do pohraničí se dostávaly veškeré informace velmi pomalu, tak i o sametové revoluci a Václavu Havlovi se v Aši dozvěděli později. Mladší syn na podzim 1989 zrovna krátce studoval na střední škole.

My jsme byli úplně v šoku, když byla první třídní schůzka. A ta naše paní, ona byla hrozně hodná ta paní učitelka. Ale bála se, že jo... Teď jsme tam všichni přišli, to bylo potom, jak mlátili vlastně studenty na Národní třídě, že jo. To bylo bouřlivý, rodiče tam skákali: „Co si to dovolujou, parchanti jedni, nám budou diktovat, jak co máme dělat!?“ Ta naše třídní... tak říkala „No víte...“ Nevěděla, co nám má říct.

Po sametové revoluci dostala od svých dětí jako dárek cestu do Kanady, kterou byla ohromená. Poznala zde pana Jiřího, který jí hodně pomohl a motivoval ji ke studiu angličtiny.

Ve svém životě se paní Častvajová řídí čtyřmi dohodami od Dona Miguela Ruize. Zároveň se ale řídí mottem své maminky.

„Co nemůžeš změnit, nad tím neplač.“